

Karoliina Ahvenainen

Suden arvo hukassa?

LAB-ammattikorkeakoulu
Kuvataide Lappeenranta
Kuvataiteen koulutus

Opinnäytetyö 2020

Tiivistelmä

Karoliina Ahvenainen

Suden arvo hukassa? 22 sivua

Lab-ammattikorkeakoulu

Kuvataide Lappeenranta

Kuvataiteen koulutusohjelma

Opinnäytetyö 2020

Ohjaajat: kuvataiteilija Tarja Tuupanen, lehtori Lotta Pyykkönen, Lab-ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyössä pohdittiin kuvataiteen kautta suden arvoa, mitä se on ollut ja miten se on nykyään nähtävillä taiteessa. Kirjallisessa osuudessa aihe rajattiin maailman pohjoisiin osiin, joissa susi on saanut itselleen pahan maineen. Teos näyttää tekijän mielenkiinnon rakentaa taidetta käsin. Susi oli työskentelyn kohteena, ja taiteellisessa osuudessa siitä kerrotaan lisää.

Teos on ympäristöön sommiteltu seitsemän suden lauma, jonka rakennusmateriaalit ovat kanaverkko, kerätyt risut ja kultainen spraymaali. Kulta antaa pienen arvokkuuden tavallisten risujen joukkoon. Sudet rakennettiin eri asentoihin ja nimettiin lopulta, jotta susille syntyisi oma persoona laumassa. Teoksen nimi on ”Yksin ja yhdessä olemme vahvoja”. Tekijä on aiemminkin työstänyt risua ja rautalankaa, joten susilauman tekemisessä auttoi kokemus ja mielenkiinto.

Asiasanat: susi, arvo

Abstract

Karoliina Ahvenainen

Wolf's Value Missing? 22 pages

Lab University of Applied Sciences

Fine Arts, Lappeenranta

Bachelor's Thesis 2020

Instructors: Ms Tarja Tuupanen, Visual Artist, Ms Lotta Pyykkönen, Senior Lecturer, LAB UAS

The purpose of the thesis was to think about wolf's value through art, what it has been and what it is nowadays. The thesis was limited to the North, where wolves have got their bad reputation. The artistic work shows the interest to build art with hands.

The artistic work is a wolf pack that has been composed in an environment and the working materials are simply chicken wire and dead branches. The aim was to build wolves in different poses and name the wolves so they will have their own personalities in the pack. The name of the work is "Alone and together we are strong". The artist has worked with these materials before and it gave interest to grow a wolf pack.

Keywords: wolf, value

Sisällys

1	Johdanto.....	5
2	Suden arvo taiteessa ja tarinoissa.....	5
2.1	Sudet metsästäjien uhkina ja innoittajina.....	6
2.2	Mytologiset sudet.....	7
2.3	Susi tarinoissa oli pelätty.....	7
2.4	Suden arvo nyt taiteessa.....	9
3	Teoksen luonne.....	12
4	Teoksen materiaalit.....	13
5	Työn aloitus.....	14
5.1	Keskivaihe.....	15
5.2	Lopputulos.....	17
6	Pohdinnat.....	19
7	Jatko.....	20
	Lähteet.....	22

1 Johdanto

Susi, tuo ristiriitaisessa maailmassa elävä eläin, on ollut maailmassa pelätty mutta myös ihailtu. Suurimmaksi osakseen susi on ollut vihattu pohjoisessa, jossa suden ja ihmisen elinalueet ovat kohdanneet. Susi on aiheuttanut pelkoa ihmisissä huhujen ja mielikuvien takia. Tämä opittu pelko on usein jatkanut kulkuaan, koska tieto eläimestä on pysynyt samana. Pinttynyt pelko on näin siirtynyt ihmisten tekemiin kuvituksiin ja tarinoihin. Kauhukuvat ovat jääneet historiaan pysyviksi.

Susi on aina kiehtonut minua eläimenä sen ulkonäön ja olemuksen perusteella. Omassa ajatusmaailmassa susi on kaunis, rohkea ja kestävä eläin, jolla on vahvat tunteet omia lajitovereitaan kohtaan. Susi osaa olla sosiaalinen sekä yksineläjä. Susi on myös suosittu hahmo taiteilijoiden keskuudessa, koska se on kaunis ja mystinen olento.

Teen susilauman käyttäen kanaverkkoa, johon käytän keräämiäni risuja muodon rakentamisessa. Haluan tämän opinnäytetyön avulla välittää ihmisille tietoa siitä, että sutta ei tarvitse vihata, susi on arvokas eläin ja se on samanlainen luontokappale kuin ahma tai karhukin. En halua antaa sudesta pelottavaa kuvaa, joten pyrin tekemään teoksille pehmeän ja helposti lähestyttävän muodon, jotta katsoja ei heti säikähtäisi risususia.

2 Suden arvo taiteessa ja tarinoissa

Taide on luonut mielikuvia ja tunteita sutta kohtaan, jolloin suden arvo on syntynyt ristiriitaiseksi ihmisten keskuudessa. Arvot ovat juontaneet juurensa jo sieltä asti, kun susi kilpaili ihmisen kanssa samoista riistaeläimistä. Osa taiteilijoista ylistää sutta, kun taas osa on luonut vihakuvia raakalaisesta pedosta, joka mielikuvien mukaan tappaisi huvikseen kylän lapset ja viattomat. Susi kuitenkin tappaa vain selviytyäkseen, niin kuin muutkin villipedot. Ihmisen omat pelot ovat rakentaneet suden pelätyn arvon.

Tarinat, uskomukset, mytologia ja niiden kuvitukset ovat luoneet päähämme ajatuksen, että susi tappaa ja vie. Tämä on usein saattanut johtua siitä, että ihmiset ovat halunneet pelotella lapsensa turvaan, pois pimeiltä teiltä. Susi on hyvin harvoin vaaraksi ihmiselle. Ihmisten kasvattamiin eläimiin sudet ovat usein kajonneet eksyessään pihamaille. Ihmiset raivaavat nykyään koko ajan lisää tilaa asuinalueilleen, joten sopeutuvana eläimenä susi kyllä oppii elämään sielläkin, missä metsää ei ole (Kaski 2019).

2.1 Sudet metsästäjien uhkina ja innoittajina

Olen lukenut elämäni aikana monista kirjoista ja lähteistä, että alkuajoista lähtien susista maalatut kuvat olivat uhkakuvia ja painajaisia heimoille. Kun ihminen alkoi asettumaan aloilleen ja rakentamaan yhteisöä, susiin kiinnitettiin enemmän huomiota, koska ne useimmiten eksyivät ihmisen reviirille. Kerrotaan, että tuohon aikaan paimenten karjat olivat vaarassa jäädä suden suuhun, ja taistelu lihasta oli tasa-arvoista ihmisten ja susien välillä. Metsästäjillä ja susilla oli kilpailua samoista riistaeläimistä. Lihasta taistelu johti näin susivihaan, joka on mahdollisesti ulottunut tänne nykypäivään saakka.

Kulttuurin muuttuessa myös suden arvo ja käsitys muuttuivat, kuten taidekin (Hakala 2013). Soturit ja viikingit halusivat sotiessaan saada itselleen pelottavan olemuksen, joten he saattoivat pukeutua suden taljaan pelottaakseen vihollisia taisteluissa. Suden pelottava olemus hartioilla antoi voimaa ja rohkeutta kohdata vihollinen. (Pulakka 2017.) Näin siis saattoi syntyä parempi arvostus sutta kohtaan, vaikka suden talja roikkuikin ihmisen niskassa. Suden pelottava olemus olikin ihailtavaa.

Olen pohtinut, jos ihminen asettuisi asumaan takaisin luontoon luonnonvaraisesti, se hyväksyttäisiin ja suden eloa se ei haittaisi. Kuitenkin, jos susi eksyy ihmisen yhteisöön, silloin susi häädetään heti pois. Koska ihminen on eristynyt luonnosta jo kauan sitten pois, ei ajatella luontoa, ja voidaan tehdä nykyään mitä huvittaa omassa yhteisössä, mutta luonnossa taas pärjääminen olisi mahdotonta. Silloin tulisi voimaan luonnon nokkimisjärjestys eli ne selviytyvät, joilla on kyky ja mahdollisuus taistella.

2.2 Mytologiset sudet

Mytologiassa susilla on ollut monipuolisia merkityksiä ja arvoja. Skandinaavisessa mytologiassa esiintyy valtava susi, joka on nimeltään Fenrir. Jumalhahmona tämä susi on pelätty sen suuren koon takia, samalla myös se aiheuttaa kaaosta maailmassa. Tarinan mukaan Fenrir oli pentuna vaaraton, mutta kun se sitten kasvoi suureksi ja mahtavaksi sudeksi, alkoivat kaikki pelkäämään sitä. Lopussa Fenrir saa kuitenkin surmansa, ja paha susi on tuhottu. (Mjólnir 2018.) Oliko Fenririn pahuuden kasvattanut tarinassa se, että ihmiset välttelivät ja vihasivat sitä, ja syntyikö näin myös vihattu arvo sudelle mytologiassa?

Sköll ja Hati ovat kaksi sutta, jotka mainitaan usein Fenririn jälkeläisinä tai ovat itse Fenrir uudessa muodossa. Kaksi sutta jatkaa tarinan mukaan maailman tuhoamista mutta tällä kertaa jahtaamalla kuuta ja aurinkoa. Susien päämäärä on syödä kuu ja aurinko. (McCoy 2012.)

Odinilla taas oli kaksi sutta nimeltään Geri ja Freki, jotka toimivat hänen vartioidaan. Toinen susista nukkui sillä aikaa, kun toinen vahti Odinta, näin vihollinen ei päässyt yllättämään. Nämä sudet eivät olleet pelkästään lemmikkejä, jotka pitivät vahtia, vaan samalla ne osallistuivat Odinin kanssa sotiin. (Sutherland 2019.) Tämä voi viitata hyvin siihen, että sudesta kehittyi loppujen lopuksi koira, joten voidaan nähdä tässä mytologiassa, että susi oli koira, joka auttoi ihmistä. Susi onkin nähty positiivisena merkinä taistelukentillä, koska soturit uskoivat sen kuljettavan heidän sielunsa kaatuneiden soturien saliin eli Valhallaan. (Sutherland 2019.)

2.3 Susi tarinoissa oli pelätty

Lastentarinoissa susi on aina ollut pelätty hahmo, joka vaani viattomia uhrejaan ja aiheutti ongelmia. Moni muistaa lapsuudestaan Grimmin veljesten version *Punahilkasta* ja *Seitsemästä pienestä kivistä* sekä englantilaisen James Orchard Halliwellin kirjoittaman *Kolme pientä porsasta*. Näissä kaikissa saduissa yhdistävä tekijä on se, että susi esiintyy pahana hahmona ja haluaa syödä viattomat hahmot.

Olen pohtinut, että lastentarinat ovat mahdollisesti olleet suuri vaikuttaja susipelkoon. Kun lapsi oppii pienenä, että susi on paha, susi tappaa ja vie, on silloin tämä ajatus jo melkein taottu aikuisena mieleen. Tästä aiheutuu liikaa vihaa ja hysteriaa sutta kohtaan. Susi tappaa vain, jos sillä on nälkä, ja jos pieni lapsi jää vahtimatta pihalle, susi kyllä nälkäisenä hyökkää itseään pienempää olentoa kimppuun, oli se sitten kissa, koira, lapsi tai lammas. Vastuu on vanhemmalla, jos lapsen jättää ulos yksin.

Lobo oli Pohjois-Amerikassa elänyt susi, josta Ernest Thompson kertoo tarinakirjassaan "Wild animals I have known". Tarinat perustuivat tositapahtumiin, ja kirjoittaja itse halusi metsästää Lobon ja tämän lauman, jotteivat sudet tappaisi lampaita tai muita eläimiä. Metsästäjät ja karjapaimenet yrittivät käyttää myrkytettyjä eläinten raatoja susien tappamiseen mutta sudet osasivat olla fiksuja ja heittivät myrkytettyt osat pois. Pitkään jatkui Lobon jahtaaminen. Eräänä päivänä kuitenkin Lobo oli jäänyt metalliansaan kiinni. Viimeisillä voimillaan Lobo ulvoi apua tovereiltaan, mutta kukaan ei vastannut, "susien kuningas" oli nyt saatu kiinni. (Seton 1898.)

Lobon tarina, joka perustuu tositapahtumiin, herättää itsessään suurta kunnioitusta ja surua samaan aikaan. Herää aina kysymys, miksi susi piti tappaa. Järkevin selitys kuitenkin on aina, että karjaa ja ihmisiä piti suojella. Vaikka tarina olisi fiktiota tai faktaa, käy sudelle huonosti.

Miksi sitten susi on aina paha ja tuhoaa kaiken? Sutta käytetään ihmisen kuvana eri tarinoissa, kuten muitakin eläimiä on käytetty (Hakala 2013). Mietin, että ihmisten omat luonteenpiirteet ja pelot halutaan ilmeisesti asettaa eläimille, ja susi on saanut pahan arvonsa johtuen ihmisten vaikeasta asennoitumisesta sen elämään. Tietenkään eivät kaikki ihmiset vihaa sutta, mutta susi on saanut pinttyneen pahan arvon levitettyllä tiedolla ja huhuilla.

Useissa uutisissa ja artikkeleissa on pohdittu 1880-luvun lapsisurmia Turussa, kun susi oli surmannut 20 - 22 lasta. Näissä artikkeleissa keskusteltiin paljon, oliko lasten kuolemat susien syy vai oliko taustalla jotain muuta. Jotkut epäilykset johtivat kuitenkin ajatukseen, että joitain lapsia saatettiin tahallaan hylätä perheistä. Lapset oli muutenkin tietojen mukaan laitettu tekemään jotain työtä, joka

vaati metsään menoa. (Setälä 2005; Puukka 2019.) Voi olla, että osa on totta ja osa ei. Olisiko jokin sairaus myös aiheuttanut lapsen kuoleman ja sen jälkeen eläimet olisivat syöneet tämän ulkona tai henkirikos olisi laitettu susien syyksi? Kenelläkään ei ole tarkkaa tietoa tai edes havaintoa tuon ajan tapahtumista. Yleisten tietojen mukaan yli sataan vuoteen susi ei ole tappanut ihmistä.

2.4 Suden arvo nyt taiteessa

Nykyään suden arvon näkee taiteessa enemmänkin ihailtavana. Monet nuoret taiteilijat rakastavat piirtää ja maalata susia. Internetin maailmasta löytää paljon taiteilijoita, jotka kuvittavat susista monenlaisia kuvia, osa piirtää, maalaa digitaalisesti ja perinteisesti taiteilijat luovat myös veistoksia. Olen huomannut, että ulkomailla sutta piirretään paljon enemmän kuin Suomessa, mutta yksi tunnettu suomalainen susitaiteilija on Samuli Heimonen. Heimosen susimaalaukset ovat luonteeltaan lempeitä ja empaattisen oloisia, aivan kuin susi olisi teoksessa läsnä, kuten kuvassa 1 näkyy suden kauneus.

Kuva 1. Samuli Heimonen, Nukka/Tuft, 2016, 120 cm x 110 cm (Samuli Heimonen. <https://www.samuliheimonen.com/teokset/2016/59/>)

Suden mytologia inspiroi nykypäivänäkin taiteilijoita ja itseänikin piirtämään jumalaiheisia kuvia susista vahvoilla väreillä ja tunteilla. Historia susista ei ole unohtunut, mutta hyvin monenlaisia versioita syntyy joka päivä. Ihmiset haluavat rakentaa omien mieltymyksiensä mukaan tietynlaisen kuvan sudesta. Omasta mielestäni suden vahvan olemuksen piirtäminen paperille saattaa myös hyvin voimaannuttaa tekijäänsä. Itsessäni susitaiteen teko herättää tietynlaisia hyvänolon tunteita. Se tunne, että saa itse luoda omanlaisen näkemyksen sudesta.

Amerikkalainen nykytaiteilija, Kiki Smith, käyttää taiteessaan myös susia. Hän on tehnyt lyijykynä-mustetyön, jossa nainen syleilee sutta. Teoksen nimi on *Lying with the Wolf*, joka on tehty vuonna 2001. Smith on halunnut tuoda esille eläimen ja ihmisen yhteistä sidettä. (Young 2020.) Kuvassa 2 ihminen syleilee sutta maatessaan tämän vieressä, ja on myös samanlaisessa asemassa kuin susikin eli alasti, ilman mitään mitä ihminen on luonut. Näin ollen uskoisi, että nyt ihminen hakee turvaa ja lämpöä sudesta, koska ei ole enää mitään apuvälineitä, jotka turvaisivat häntä. Susi ja ihminen ovat näin ollen samanlaisia luontokappaleita.

Kuva 2. Kiki Smith, *Lying with the wolf*, 2001, 88 cm x 73 cm (Khan Academy. <https://www.khanacademy.org/humanities/ap-art-history/global-contemporary/a/kiki-smith-lying-with-the-wolf>)

Olen tutkinut internetistä risutaidetta, ja usein esimerkiksi Suomessa tehty risutaide on enemmän sisustukseen tarkoitettua taidetta tai käyttöesineitä, kuten kojeja tai seinäkoristeita. Olen myös etsinyt internetistä suomalaisia risueläinteoksia, ja olen huomannut, että ne ovat usein enemmän pelkistettyjä, kuin aitoa esittäviä. Huomasin myös, että ulkomailla harrastetaan paljon risutaidetta ja teoksista tehdään enemmän aitoa esittäviä joustavasta pajusta.

Englantilainen pajutaiteilija, Beryl Smith, on erikoistunut risutaiteeseen ja hänen teoksistaan löytyy myös risususi. Susi ei ole aidon kokoinen vaan yli 2 metriä korkea. Hän oli tehnyt sen tilaustyönä, joka on Tan-y Bwlch rautatieaseman lähellä. Smith kertoo, että susia on uskotusti nähty viimeksi sillä paikalla, jonne veistos on asetettu (Smith 2009). Tämä pajususi on siis ollut muisto susille ja ilmeisesti myös kunnianosoitus. Kuvassa 3 on ulvova susi metsäympäristössään.

Kuva 3. Beryl Smith, Howling Wolf, 2006, 2 m (Smith, B. 2009. <https://www.craftsmid-wales.co.uk/sculpture.html>)

3 Teoksen luonne

Opinnäytetyöhöni tein risuista seitsemän sutta, jotka muodostavat lauman. Yksi näistä susista jäi kuitenkin hieman etäämmäksi laumasta, koska se kertoo sen, että yksinkin pystyy pärjäämään, vaikka lauma jatkaakin kulkuaan. Yksinäinen susi lähtee jatkamaan matkaansa ja rakentamaan uutta laumaa. Myönnän, että itsekin olen hieman ”yksinäinen susi”, joka pärjää ja viihtyy usein omissa oloissaan.

Työskentelyprosessin aikana pyrin rakentamaan niin monta sutta kuin pystyin, mutta tavoitemäärä oli ainakin seitsemän, jotta teoksesta tulisi huomiota herättävä. Susilauma teoksena on myös mukautuva, koska jokaisen yksilön paikkaa voi aina vaihtaa eli se on melkein kuin palapeli, jota saa muokata milloin vain. Sudet voi asettaa tiiviiseen kimppuun tai ripotella ympäriinsä eli teos toimii installaationa.

Rakentamalla sudet risuista pystyin tuomaan palan luontoa ihmisten keskuuteen. Toin sudet oksien muodossa ihmisten näytille, ja annoin jokaiselle mahdollisuuden kävellä hetken aikaa tämän katoavan lauman kanssa. Tiedän myös, etten ikinä voisi omistaa sutta lemmikkinä, joten miksen sitten itse rakentaisi näin omaa susilaumaani?

4 Teoksen materiaalit

Minun piti vielä pohtia, mitä materiaalia aion käyttää suden rakentamiseen, vaikka olin jo varma, että se on risu. Oli vaihtoehtoja, että sudet voisivat olla pelkästään kanaverkkoa monilla kerroksilla, teipillä päällystettyjä tai sitten kangasta. Mikään näistä ei kuitenkaan kuulostanut hyvältä, tai en edes nähnyt mielessäni sen toimivan tässä tapauksessa, että päällystäisin suden muovilla tai teipillä. Ne materiaalit eivät olisi luoneet sudelle luonnollista tai karua kuvaa, jota tavoittelin.

Työn materiaalien hankkiminen oli alkuun haastavaa, koska ulkona oli huonot kelit kerätä kuolleita oksia maasta. Oksat saattoivat olla jäässä tai märkiä. En kuitenkaan antanut sen hetkisen sään haitata vaan menin etsimään materiaalin, jonka tarvitsin teokseeni. Onnekseni löysin myös hakkuualueita, joissa oli jo valmiiksi kaadettuja puita, joten oksien kerääminen helpottui. Oksia oli helppo pilkkoa ja asetella kestävän kassin pohjalle. Kotona annoin oksien kuivua pari päivää, ja sen jälkeen aloin lisäämään risuja kehikkoon.

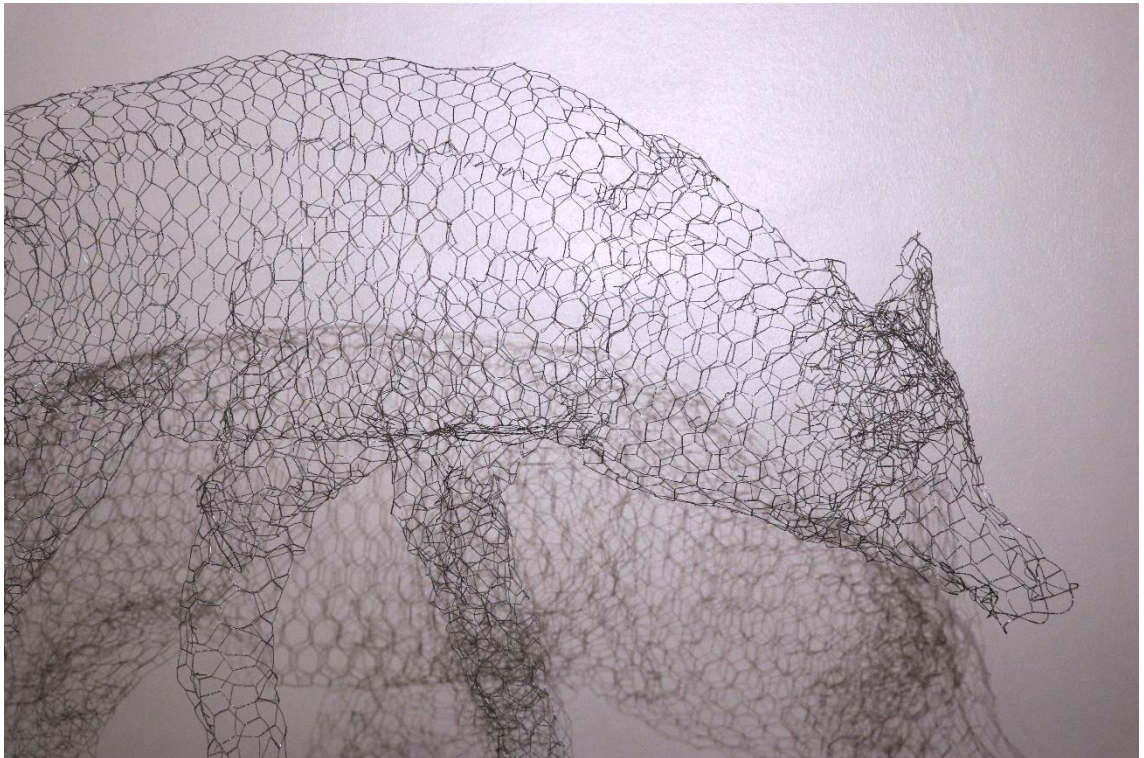
Pohdin kuolleen risun merkitystä tässä teoksessa, ja totesin, että sillä on syvämpi merkitys. Sudet saivat luonnon heräämään henkiin Yellowstonen kansallispuistossa, kun se asetettiin elämään kansallispuiston alueelle vuonna 1995. Alkuun alueella oli paljon kasvinsyöjiä, jotka olivat syöneet kasvillisuuden huonoon kuntoon. Suden saavuttua kasvinsyöjät vähenivät, ja luonto alkoi kukoistamaan kasveista ja myös muista eläimistä. Koko ekosysteemi muuttui parempaan suuntaan. (Salminen 2017.) Totesin, että jos sutta ei olisi, ei olisi myöskään kukoistavaa kasvillisuutta. Jäljelle jäisivät kuolleet risut.

Jotta saisin tuotua teoksiini jonkinlaisen arvon tunteen, lisäsin kultaisi oksia. Ihmismaailmassa kulta on aina arvoltaan paras. Hohdon sain aikaan kultaspraymaalilla. Alkuun käytin mattaa kultaspraymaalialla, joka ei ollutkaan hyvä oksiin. Spray-maalilla kullattu oksa näytti enemmänkin risulta, josta oli kuori otettu pois. Ostin uutta spraymalialla ja sillä sain kunnollisen pinnan yksittäisiin oksiin, joita asettelin suden kehoon.

5 Työn aloitus

Suden pohjamateriaalina käytin kanaverkkoa, joka on kevyttä ja helposti muokattavaa. Aloitin ensimmäisen suden rakentamisen kanaverkon leikkaamisesta ja muotoilusta. Ensin muokkasin ruumista ja päätä yhteen, sen jälkeen lisäsin jalat ja hännän. Kuvassa 4 havainnollistan suden alkumuotoa. Kanaverkko oli helposti työstettävä materiaali risujen kanssa. Verkon leikkaamiseen ja muotoiluun ei kulu kovin paljon aikaa, arviolta 1-2 tuntia. Tein jokaisen suden erilaiseen asentoon ja kokoon, jotta lauma näyttäisi monipuoliselta.

Kun sain valmistettua seitsemän kanaverkkosutta, alkoi sen jälkeen luonnosta risujen keräys. Sää oli jokaisella keräyskerralla vaihteleva; oli vesisadetta, lumisadetta ja välillä leutoa. Yhteen suteen sain käytettyä kaksi jätessäkillistä risuja.

Kuva 4. Suden muoto rakennettu kanaverkosta (Ahvenainen 2019)

5.1 Keskivaihe

Jotta susi pysyisi tukevasti pystyssä, aloitin risujen lisäämisen jaloista, joihin asetin vahvimmat oksat ja päällimmäiseksi ohuet risut (Kuva 5). Suden keskiosion rakentaminen alkoi, kun jalat pitivät suden kehikkoa tukevasti pystyssä. Pienimmät risut viimeistelivät yksityiskohtia ja täyttivät ahtaimmat alueet, jonne halusin ehdottomasti asettaa risuja. Alkuun olin arvioinut, että risujen asetteluun menisi vain 3-4 tuntia mutta todellisuudessa tarvitsinkin 5-7 tuntia jokaiseen suteen. Yksi susi valmistui päivässä.

Kolmannen suden kohdalla aloin ymmärtää enemmän muodon päälle, ja miten se kannatti rakentaa. Ymmärsin paremmin, miten jokainen oksa pitäisi sijoittaa kehikkoon, jotta susi pysyisi kasassa ja muoto hahmottuisi. Päätin, että rakennan sudet niin, että ne ovat hyvin päällystetty risuilla, ja lopuksi lisäisin vielä tarkemmin yksityiskohdat ja kultaiset risut jokaiseen (Kuva 6). Loppua kohden parantelin susien jalkoja ja tuin ne rautalangalla niin, että ne eivät lyyhistyisi maahan. Kävin myös välillä tarkastelemassa susien muotoa ja kokonaisuutta ulkona, jotta osaisin katsoa selkeämmin, mitä suden ulkomuoto vielä tarvitsi (Kuva 7).

Kuva 5. Risuja rungossa (Ahvenainen 2020)

Kuva 6. Runko täytetty oksilla (Ahvenainen 2020)

Kuva 7. Susien tutkintaa (Ahvenainen 2020)

5.2 Lopputulos

Loppuvaiheessa viimeistelin jokaista sutta lisäten risuja kohtiin, jotka tarvitsivat vielä muotoa ja täytettä. Risut loppuivat välillä kesken, joten sudet vaativat vielä pari säkillistä lisää oksia, vaikka olinkin jo käyttänyt neljätoista säkillistä kokonaisuudessa. Kultaiset oksat spraymaalasin ulkona sanomalehden päällä ja hetken kuivauksen jälkeen asetin ne satunnaisesti ensimmäisen suden kehoon niin, että jokaisella oli kultaista risua yhtä paljon.

Sudet asettuivat Imatran taidemuseolle hyvin. Pyrin siihen, että kun katsoja katsoo laumaa, hän huomaa siinä liikkeen tunnun. Asetin sudet niin, että niiden erilaiset asennot luovat liikkeen tunnun, aivan kuin ne etenisivät yhdessä samaan suuntaan (Kuva 8). Susilauman kärjessä oleva johtavasusi ulvoo kertoakseen omasta reviiristään ja ohjaa laumaa eteenpäin (Kuva 9). Yksinäinen susi jäi hie- man taaemmaksi mutta siitäkkin aistii, että se on etenemässä omaan suuntaansa, katsoen viimeisen kerran laumansa lähtöä. Ulvovan johtajasuden ääni herättää vielä yksinäisen suden huomion (Kuva 10).

Päätin myös, että nimeäisin jokaisen risusuden, jotta niille rakentuisi oma per- soona. Johtavan suden nimeksi tuli Räyhä. Loput ovat nimeltään Tukki, Riena, Törmä, Ruukki, Lousku ja yksinäisen suden nimi Laiho. Pohdin jonkin aikaa mah- dollisia nimiä susille ja päädyin näihin nimiin, koska ne vaikuttivat tarpeeksi ”luon- tomaisilta” eli sopivat villieläimelle eivätkä ole niin kaunistelevia kuin yleensä lem- mikillä saattaisi olla.

Kuva 8. Lauma etenee (Ahvenainen 2020)

Kuva 9. Johtajasusi (Ahvenainen 2020)

Kuva 10. Yksinäinen susi, Laiho (Ahvenainen 2020)

6 Pohdinnat

Teoksessa sudet saivat mielestäni helposti lähestyttävän olemuksen. Tarkkoja kasvonpiirteitä niillä ei ole, mutta siitä huolimatta jokaisella voi huomata oman olemuksen ja persoonallisuuden. Yhdessä kuusi sutta jatkaa matkaansa ja yksinäinen susi lähtee rakentamaan uutta laumaa (Kuva 11). Uskon, että paras positiivinen arvon lisääminen sudelle on se, että tein niin sanotusti muistutuksen ihmisille, että sudet ovat olemassa ja niiden olemassaolo täytyy hyväksyä. Turha pelko saisi nyt kadota.

Oma teokseni on esittävän ja pelkistetyn väliltä. En ole siis jäljitellyt täydellistä aitoutta, mutta suden oikeaa kokoa tavoittelin. Loin yksilöitä niin, että koko vaihtelee laumassa jokaisella, etteivät ne ole aivan samanlaisia. Susien arvokkuus tulee ilmi myös siinä, että ne saavat olla vapaana. Mikään ei kahlitse susia, ja liike antaa vapauden. Jos sudet pelkästään seisoisivat samassa muodostelmassa, voisi kuvitella, että ne ovat joutuneet pysähtymään jonkin esteen takia.

Opinnäytetyötä tehdessäni ymmärsin enemmän, miten ajankohtainen tämä suden arvon käsittely nykyään on. Sudesta puhutaan paljon erilaisissa haastatte- luissa, tutkijat kertovat väitöskirjoissaan omia näkemyksiään ja susista kirjoite- taan enemmän tietokirjoja. Omasta mielestä on hienoa, että tein tämän susiteok- sen lopputyökseni, koska ajankohtaisuus sopi hyvin mukaan.

Kuva 11. Koko lauma, Yksin ja yhdessä olemme vahvoja (Ahvenainen 2020)

7 Jatko

Pohdin jatkoa susille, mitä niille käy, kun ne poistuvat Taidemuseon tiloista; jos kukaan ei niitä huoli uuteen kotiin, vien ne joko pihamaalle luonnon armoille ja katson, miten kasvillisuus alkaa vaikuttamaan teoksiin, tai poltan sudet ja videoin koko tapahtuman. Teosten sammaloitumista tai kasvien punoutumista susien runkoon olisi hienoa seurata ajan kuluessa. Siitä saisi uudenlaisen version su- sista ja kaunista taidetta ympäristöön.

Polttaminen saattaisi antaa näkemyksen, että uhraan susiveistokset tai teen tie- tynlaisen kunnianosoituksen susien muistolle ja niiden vähäiselle määrälle. Polt- taminen kuvastaisi mahdollisesti sitä, miten helposti susi on kadotettavissa ihmis- ten toimesta. Kummatkin näistä jatkokäsittelyistä kiinnostavat, mutta aika näyttää oikean paikan susille.

Tulevaisuudessa aion rakentaa lisää risuveistoksia ja tahdon tehdä monenlaisia eläimiä. Risu materiaalina ei tule koskaan loppumaan, joten työskentelyä ei mikään tule rajoittamaan. Tärkeintä on, että aikaa on riittävästi.

Lähteet

Ahvenainen, K. 2020. Kuvataideopiskelija. LAB-ammattikorkeakoulu. Lappeenranta. Valokuva 4, 13.12.2019.

Ahvenainen, K. 2020. Kuvataideopiskelija. LAB-ammattikorkeakoulu. Lappeenranta. Valokuva 5, 19.1.2020. Valokuvat 6-7, 30.1.2020. Valokuvat 8-11, 28.2.2020.

Hakala, O., 2013. Kirpusta koiraan ja luista ytimiin. Eläinten käyttö nykytaiteessa. Pro gradututkielma. Jyväskylän yliopisto. Taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitos.

<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/41272/URN%3aNB%3afi%3ajyu-201304271516.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Luettu 11.12.2019

Heimonen, S. 2016. Taiteilija. Jyväskylä. Valokuva 1.

Kaski, L. 2019. Myyttiset eläimet. Tarua ja totta eläinten mahdista. Riika, SKS. s. 233.

Khan Academy. <https://www.khanacademy.org/humanities/ap-art-history/global-contemporary/a/kiki-smith-lying-with-the-wolf> Luettu 10.2.2020.

McCoy, D. 2012. Norse Mythology for Smart People. Skoll and Hati. <https://norse-mythology.org/skoll-hati/> Luettu 20.12.2019.

Mjólnir, M., 2018. Pohjoismaisen perinteen kantaja. Fenrir, Maailman käärme ja Hel. <https://mjolnir.fi/?p=634>. Luettu 11.12.2019.

Pulakka, K. 2017. Yle Areena. Salatut eläimet. Sudet ovat yhteiskunnan outolaisia ja taiteilijoiden sukulaissieluja. Kuunnelma. <https://areena.yle.fi/1-4232413>. kuunneltu 6.12.2019.

Puukka, P. 2019. Yle Uutiset. Susi sai saaliiksi 21 lasta – Tapahtuneesta on yli sata vuotta, mutta me pelkäämme yhä. Nettiartikkeli. <https://yle.fi/uutiset/3-10955327> Luettu 13.1.2020.

Salminen, E. 2017. Maailman kuvalehti. <https://www.maailmankuvalehti.fi/2017/2/lyhyet/sudet-elavoittivat-yellowstonen> Luettu 10.1.2020

Samuli Heimonen. <https://www.samuliheimonen.com/teokset/2016/59/> Luettu 22.2.2020.

Seton, E. 1898. Reed, D., & Widger, D., 2009. Wild animals I have known. LOBO, The King of Currumpaw. https://www.gutenberg.org/files/3031/3031-h/3031-h.htm#link2H_4_0001 Luettu 28.12.2019.

Smith, B. 2006. Pajutaiteilija. Englanti. Valokuva 3.

Smith, B., 2009. <https://www.craftsmidwales.co.uk/sculpture.html> Luettu 12.3.2020.

Smith, K. 2001. Nykyaiteilija. Yhdysvallat. Valokuva 2.

Sutherland, A. 2019. Geri And Freki: Two Wolves 'Greedy' And 'Ravenous' Were Loyal Companions Of Odin In Norse Beliefs. <http://www.ancientpages.com/2019/02/08/geri-and-freki-two-wolves-greedy-and-ravenous-were-loyal-companions-of-odin-in-norse-beliefs/> Luettu 19.12.2019.

Setälä, R. 2005. Turun Sanomat. Tappajasusi oli täyttä totta 1880-luvulla. Nettiartikkeli. <https://www.ts.fi/uutiset/kotimaa/1074078089/Tappajasusi+oli+taytta+totta+1880luvulla> Luettu 13.1.2020.

Young, A. 2020. Khan Academy. <https://www.khanacademy.org/humanities/ap-art-history/global-contemporary/a/kiki-smith-lying-with-the-wolf> Luettu 9.1.2020